

Затверджено Вченою Радою ОНУ
імені І.І. Мечникова
від "20" грудня 20 16 р. № 4

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І.МЕЧНИКОВА

Циклова комісія з соціальної роботи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
" 4 " березня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА

Освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр

Спеціальність 113 Прикладна математика // 071 Облік та оподаткування // 072 Фінанси, банківська справа та страхування // 231 Соціальна робота
(код і назва спеціальності (тей))

Інститут/факультет Фаховий коледж
(назва інституту, факультету)

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи правознавства». – Одеса: ОНУ, 2021. – 15 с.

Розробники: Нікогосян О.С. викладач II категорії Фахового коледжу

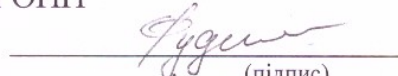
Робоча програма затверджена на засіданні ЦК з соціальної роботи
Протокол № 1 від. "27" 08 2021 р.

Завідувач ЦК

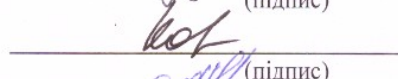

(підпис)

(Олена Богданова)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

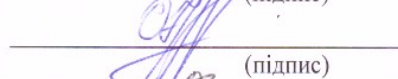
Погоджено із гарантом ОПП

(підпис)

(М. Фуріч)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

(підпис)

(Яна Короткова)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

(підпис)

(Олена Любовець)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

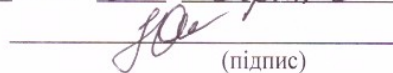

(підпис)

(Яна Борщ)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) Фахового коледжу

Протокол № 1 від. "27" серпня 2021 р.

Голова НМК

(підпис)

(Юлія Максимова)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні ЦК з соціальної роботи

Протокол № 1 від. "23" 08 2021 р.

Завідувач ЦК

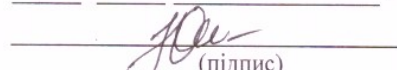

(підпис)

(Олена Богданова)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні ЦК з соціальної роботи

Протокол № від. " " 20 р.

Завідувач ЦК

(підпис)

(Юлія Максимов)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 2 ІНДЗ* – _____ (вид завдання)	Галузь знань 07 Управління та адміністрування 11 Математика та статистика 23 Соціальна робота (шифр і назва) Спеціальність 071 Облік та оподаткування 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 113 Прикладна математика 231 Соціальна робота (код і назва) Спеціалізації: _____ (назва) Рівень освіти: Фаховий молодший бакалавр	Нормативна	
		Рік підготовки:	
		1-й	-й
		Семестр	
		1-й	-й
		Лекції	
		24 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		54 год.	год.
		у т.ч. ІНДЗ*: - _____ год.	
Форма підсумкового контролю: залік			

* – за наявності

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – набуття цілісної системи правових знань і навичок, що вимагається реаліями сучасного розвитку суспільства, надання знань з питань держави і права, природної сутності держави й права, їх форм, з питань співвіднесення цивільного суспільства і держави, основних прав і свобод людей й громадян України, безпосередньої та представницької демократії, форм державного і територіального устрою України, системи органів держави, місцевого самоуправління, а також засвоєння правових основ таких галузей законодавства, як конституційне, цивільне, трудове, сімейне та ін.

Завдання:

- розкрити студентам поняття «держава», «право»;
- ознайомити їх з особливостями історичного розвитку держави та права, правової думки;
- ознайомити студентів з основними положеннями основних галузей права України, таких як конституційне право, цивільне право, сімейне право, трудове право;
- навчити студентів користуватися юридичною літературою та нормативною базою;
- навчити використовувати здобуті знання для реалізації та захисту своїх прав та свобод.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

ОПП Облік та оподаткування

- інтегральної:

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері обліку та оподаткування або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів економічних наук, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

- загальних (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- спеціальних/фахових (СК/ФК):

СК 4. Здатність застосовувати норми права та податкового законодавства України у практичній діяльності суб'єктів господарювання.

СК 7. Здатність перевіряти законність, достовірність, економічну доцільність господарських і фінансових операцій з метою збереження власності, попередження порушень та зловживань.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН 19. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ОПП Фінанси, банківська справа та страхування

- інтегральної:

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів фінансової науки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

- загальних (ЗК):

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- спеціальних/фахових (СК/ФК):

СК 02. Здатність здійснювати професійну діяльність згідно з вимогами законодавства.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН 01. Знати свої права як члена суспільства, розуміти цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

РН 06. Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень.

ОПП Прикладна математика

- інтегральної:

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі в галузі прикладної математики або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів математичних наук та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

- загальних (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- спеціальних/фахових (СК/ФК):

СК13. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами, керівниками та клієнтами у питаннях, що стосуються розв'язання типових задач прикладної математики.

Програмні результати навчання (ПРН):

PH15. Реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства.

ОПП Соціальна робота

- інтегральної:

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів соціальної роботи, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

- загальних (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

- спеціальних/фахових (СК/ФК):

СК 1. Розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

Програмні результати навчання (ПРН):

РН 1. Здійснювати пошук, аналіз і оброблення інформації для розв'язання професійних завдань

РН 7. Застосовувати на практиці нормативно-правові акти з питань надання соціальних послуг.

Очікувані результати навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- зміст правових положень, які формують правовий стан людини і громадянина у державі;

- обсяг прав і свобод людини у сучасному суспільстві;

- загальні положення основних галузей права України;

- зміст суспільних відносин, які врегульовані відповідними галузями права;

- обсяг нормативно-правових документів, які регулюють сферу майбутньої професійної діяльності;

- загальні процесуальні норми захисту прав та інтересів людини в сучасному суспільстві;

вміти:

- здійснювати правовий аналіз конкретних суспільних відносин та самостійно класифікувати їх відповідно до конкретної галузі права;

- самостійно розшукувати потрібні нормативно-правові документи для розв'язування юридичної проблеми;

- користуватися нормативно-правовою базою у професійній діяльності.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи теорії держави і права.

Тема 1. Вступ до правознавства. Виникнення держави і права.

Правознавство як навчальна дисципліна. Правознавство як наука. Предмет і метод правознавства. Влада і суспільства в додержавний період. Історичні типи держав. Теорії походження держави і права.

Тема 2. Поняття та ознаки держави.

Державний суверенітет та його елементи. Функції держави та їх класифікація. Методи здійснення функцій держави. Сутність держави

Тема 3. Державний лад.

Поняття «форма держави». Елементи форми держави. Форма державного правління, її види та їх характеристика. Форма державного устрою, її види та їх характеристика. Форма політичного режиму, її види та їх характеристика.

Тема 4. Поняття та форми народовладдя

Поняття «народовладдя». Форми народного волевиявлення. Вибори та їх види. Выборчий процес. Выборчі системи та їх види

Тема 5. Державна влада та місцеве самоврядування.

Поняття державної влади. Поділ державної влади на гілки. Органи державної влади. Правоохоронні органи. Інститут місцевого самоврядування.

Тема 6. Право. Система права.

Система соціальних норм, їх місце та функції у суспільстві. Поняття права та його місце в системі соціальних норм. Ознаки правової норми. Функції та принципи права. Правова система. Правові сім'ї та їх характеристики. Систем права та її елементи. Норма права та її структура.

Тема 7. Джерела права. Законодавство.

Поняття форми права. Джерела права, їх види, особливості та характеристики. Поняття «законодавство». Структура законодавства. Співвідношення законодавства і системи права. Види та характеристики нормативно-правових актів.

Тема 8. Правовідносини. Юридична відповідальність.

Правові відносини: поняття та види. Класифікація правовідносин. Елементи правовідносин та їх характеристики. Правопорушення та їх види. Юридична відповідальність: підстави та види.

Змістовий модуль 2.
Загальні положення основних (базових) галузей права України.

Тема 1. Основи конституційного права України.

Загальні характеристики конституційного права України. Суб'єкти конституційного права. Джерела конституційного права України. Структура Конституції України. Правовий статус найвищих органів державної влади України.

Тема 2. Основи Цивільного права України.
Окремі положення особливої частини.

Структура цивільного права України. Джерела цивільного права України. Предмет, метод суб'єкти цивільного права України. Право власності: поняття, форми, види. Поняття цивільно-правового зобов'язання, його елементи та види. Цивільно-правовий договір: поняття та основні види. Відносини спадкування: види, порядок, суб'єкти.

Тема 3. Основи сімейного права України.

Предмет, система і суб'єкти сімейних правовідносин, поняття сім'ї. Види сімейних правовідносин.

Тема 4. Основи трудового права України.

Поняття трудових правовідносин. Предмет, система і суб'єкти трудових правовідносин. Трудовий договір як центральний інститут трудового права України.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Усього	Денна форма				Заочна форма				
		у тому числі				Усього	у тому числі			
	л	п/с	лаб	ср			л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Основи теорії держави і права.										
Тема 1. Вступ до правознавства. Виникнення держави і права	9	2	2		5					
Тема 2. Поняття та ознаки держави.	7	2			5					
Тема 3. Державний лад	9	2	2		5					
Тема 4. Поняття та форми	5	2			3					

народовладдя										
Тема 5. Державна влада та місцеве самоврядування	5	2			3					
Тема 6. Право. Система права	9	2	2		5					
Тема 7. Джерела права. Законодавство.	7	2			5					
Тема 8. Правовідносини. Юридична Відповідальність	9	2	2		5					
Разом за змістовим модулем 1	60	16	8		36					
Змістовий модуль 2. Загальні положення основних (базових) галузей права України										
Тема 1. Основи конституційного права України	9	2	2		5					
Тема 2. Основи Цивільного права України. Окремі положення особливої частини	9	2	2		5					
Тема 3. Основи сімейного права України	7	2			5					
Тема 4. Основи трудового права України	5	2			3					
Разом за змістовим модулем 2	30	8	4		18					
ІНДЗ*										
Усього годин	90	24	12		54					

* – за наявності

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до правознавства. Виникнення держави і права/обговорення проблемних питань, заслуховування доповідей	2
2	Державний лад/обговорення проблемних питань	2
3	Право. Система права/ заслуховування та обговорення рефератів, тестові завдання	2
4	Правовідносини. Юридична Відповідальність/обговорення питань по темі. Відповіді на питання.	2
5	Основи конституційного права України/заслуховування та обговорення доповідей студентів	2
6	Основи Цивільного права України. Окремі положення особливої частини /заслуховуванням та обговорення рефератів студентів	2
	Разом	12

6. Теми практичних занять

Практичні заняття не передбачені.

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин
1	Вступ до правознавства. Виникнення держави і права/Опрацювання теми за підручником та конспектом. Підготовка до семінарського заняття.	5
2	Поняття та ознаки держави/Опрацювання теми за підручником та конспектом.	5
3	Державний лад/Опрацювання теми за підручником та конспектом. Підготовка до семінарського заняття.	5
4	Поняття та форми народовладдя/Опрацювання теми за підручником.	3
5	Державна влада та місцеве самоврядування/Опрацювання теми за підручником.	3
6	Право. Система права/Опрацювання теми за підручником та конспектом. Підготовка до семінарського заняття.	5
7	Джерела права. Законодавство/Опрацювання теми за підручником та конспектом.	5

8	Правовідносини. Юридична Відповідальність/Опрацювання теми за підручником. Підготовка до семінарського заняття.	5
9	Основи конституційного права України/Опрацювання теми за підручником та конспектом. Підготовка до семінарського заняття.	5
10	Основи Цивільного права України. Окремі положення особливої частини/Опрацювання теми за підручником та конспектом. Підготовка до семінарського заняття.	5
11	Основи сімейного права України/Опрацювання теми за підручником та конспектом.	5
12	Основи трудового права України/Опрацювання теми за підручником та конспектом.	3
	Разом	54

9. Методи навчання

У процесі проведення лекційних та семінарських занять застосовуються наступні методи:

- *Словесні*: лекції, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, тощо.
- *Наочні*: мультимедійні презентації, презентація результатів власних досліджень тощо.
- *Практичні*: виконання індивідуальних завдань, написання рефератів, підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Методи поточного/періодичного контролю: усне опитування, оцінювання доповідей, рефератів, комп'ютерне тестування.

Підсумковий контроль. залік

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативно-правові акти, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних ситуацій.

	знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів, використовуючи при цьому нормативно-правові акти та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	має стійкі навички виконання завдання
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

11. Питання для підсумкового контролю

1. Правознавство як наука. Предмет і методи правого регулювання.
2. Виникнення держави та права: історичні передумови та теорії.
3. Держава: поняття та ознаки.
4. Функції держави та її сутність
5. Поняття форми держави.
6. Елементи форми держави та їх види.
7. Види форми державного правління
8. Види форми державного устрою
9. Види форми політичного режиму.
10. Поняття та форми народовладдя.
11. Органи законодавчої влади.
12. Органи виконавчої влади.
13. Поняття та система соціальних норм.
14. Право в системі соціальних норм.
15. Функції та принципи права.
16. Поняття та основні сучасні правові сім'ї
17. Система права.
18. Елементи системи права.
19. Джерела права.
20. Поняття нормативно-правового акту та його види.
21. Конституційне право України: поняття, предмет, структура.
22. Джерела конституційного права України.
23. Цивільне право України: поняття, предмет і принципи.
24. Цивільні правовідносини: поняття та елементи.
25. Джерела цивільного права України.
26. Цивільні правоздатність та дієздатність суб'єктів цивільного права.
27. Трудове право України: поняття, предмет правового регулювання.
28. Джерела трудового права України.
29. Поняття, види та ознаки трудового договору.
30. Укладання та припинення трудового договору.
31. Сімейне право України: поняття, предмет правового регулювання.
32. Поняття сім'я та суб'єкти сімейних правовідносин.
33. Джерела сімейного права України.
34. Шлюб та його ознаки

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та періодичний контроль												Сума балів (ЗМ1, ЗМ2)
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T1	T2	T3	T4	
10	5	10	5	5	5	5	5	15	15	10	10	100

Фінальна оцінка з навчальної дисципліни - сума балів за поточний контроль

Види навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1			
Поточний контроль під час семінарських занять	0-5	6	0-30
Виконання і захист доповідей/ рефератів	0-10	2	0-20
Усього за змістовим модулем 1			0 - 50
Змістовий модуль 2			
Поточний контроль під час лекцій	0-10	2	0-20
Виконання і захист доповідей/ рефератів	0-15	2	0-30
Усього за змістовим модулем 2			0 - 50
Підсумкова сума балів			0 – 100

Система нарахування балів:

- виступ на семінарському занятті – до 5 балів
- виконання та захист доповіді/презентації – до 15 балів
- усна відповідь під час поточного контролю під час лекцій – до 10 балів
- комп'ютерний тестовий контроль (за кожну правильну відповідь на одне тестове завдання – 1 бал)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D		
60-69	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Конспект лекцій з дисципліни.
3. Презентації з тем лекцій.
4. Плани семінарських занять.
5. Тестові завдання з дисципліни.
6. Завдання для підсумкового контролю знань.

14. Рекомендована література

Основна

1. Правознавство (профільний рівень) : підруч. для 10 кл. закл. загальн. серед. освіти / Олександр Наровлянський. – К. : Грамота, 2018. – 272 с. : іл.
2. Правознавство (профільний рівень) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. серед. освіти / О.Д. Наровлянський. – К. : Грамота, 2019. – 272 с. : іл.
3. Правознавство : (профільний рівень) : підруч. для 10-го кл. закл. заг. серед. освіти / Т.М. Філіпенко, В.Л. Сутковий. – Київ : Генеза, 2018. – 352 с. : іл.
4. Правознавство : (профільний рівень) : підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти / Тетяна Філіпенко, Володимир Сутковий. – Київ : Генеза, 2019. – 384 с. : іл.
5. Правознавство: підручник / [Г. І. Балюк та ін.] ; відп. ред. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України О. В. Дзера ; Київ. нац. унт ім. Тараса Шевченка, юрид. ф-т. – 11-те вид., переробл. і доп. – К. : Юрінком Інтер, 2017. – 629 с.
6. Конституція України. Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР (із змінами і доповненнями, внесеними згідно із законами від 08.12.2004 р. № 2222-IV; від 01.02.2011 р. № 2952-VI; від 19.09.2013 р. № 586-VII; від 21.02.2014 р. № 742-VII; від 02.06.2016 р. № 1401-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
7. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40 – 44. – Ст. 356.
8. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21 – 22. – Ст. 135.
9. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1971. – № 50 – Ст. 375.

Додаткова

1. Теорія держави та права : навч. посіб. / Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін. ; за заг. ред. С. Д. Гусарєва, О. Д. Тихомирова. – К. : НАВС, Освіта України, 2017. – 320 с.
2. Конституційне право України : підручник / [Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин, Ф. В. Веніславський та ін.] ; за заг. ред. Т. М. Слінько. – Харків : Право, 2020. – 592 с.
3. Цивільне право України : Загальна частина : підручник . Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка; за ред. О. В. Дзери, Н. С Кузнецової, Р. А. Майданика. 5-те вид., стер. Київ.: 2017. 976 с.
4. Сімейне право України : підручник / [Т. В. Боднар, В. С. Гопанчук, О. В. Дзера та ін.]; за заг. ред. Т. В. Боднар та О. В. Дзери. - Київ: Юрінком Інтер, 2016. - 519 с.
5. Трудове право України : підручник / [С. В. Вишновецька та ін. ; за заг. ред. М. І. Іншина, В. Л. Костюка, В. П. Мельника] ; Нац. ун-т «Остроз. акад.», Навч.-наук. ін-т права ім. І. Малиновського, Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.», Ф-т правн. наук, Київ. ін-т Нац. ун-ту «Одес. юрид. акад.». – 2-ге вид, перероб. і допов. – Київ : Леся, 2016. – 446 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет представництво Президента України URL: <https://president.gov.ua/>
2. Офіційний вебпортал парламенту України URL: <https://www.rada.gov.ua/>
3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України URL: <https://www.kmu.gov.ua/>